Sygn. akt V CZ 131/04

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2004 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący)
SSN Antoni Górski
SSA Wojciech Kościołek (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku H. S.

przy uczestnictwie A. C.

o podział majątku dorobkowego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 listopada 2004 r.,

zażalenia uczestniczki postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w C.

z dnia 20 maja 2004 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2004 r. Sąd Okręgowy w C. oddalił apelację uczestniczki A. C. od postanowienia Sądu Rejonowego wydanego w sprawie o podział majątku dorobkowego.

W dniu 9 kwietnia 2004 r. pełnomocnik uczestniczki złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku i wydanie wyroku wraz z odpisem uzasadnienia, wyjaśniając cel pisma w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji.

Postanowieniem z dnia 6 maja 2004 r. Sąd Okręgowy odrzucił wniosek, rozpoznając ten wniosek na posiedzeniu niejawnym, a nadto nie sporządził uzasadnienia tego orzeczenia.

Zażalenie na postanowienie złożyła uczestniczka. Zarzuciła naruszenie art. 387 § 3 k.p.c. i art. 357 § 2 k.p.c. i domagała się uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 maja 2004 r. Sąd Okręgowy odrzucił zażalenie, stwierdzając, iż od postanowienia z dnia 6 kwietnia 2004 r. kasacja nie przysługuje, gdyż wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji była niższa od progu określonego w art. 519^1 § 2 k.p.c., a nadto postanowienie z dnia 6 maja 2004 r. nie jest kończącym postępowanie w sprawie.

Zażalenie na postanowienie złożyła uczestniczka, domagając się uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje;

Zarzut zażalenia o naruszeniu art. 394 § 1 pkt. 10 k.p.c. jest chybiony. Zakres przedmiotowy spraw, w których na postanowienie sądu drugiej instancji przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego wyznacza treść art. 393^{18} k.p.c.

Wyklucza to stosowanie przepisu, który nie reguluje postępowania sądowego na ocenianym etapie.

Pomimo to zażalenie jest oczywiście uzasadnione.

Istota zagadnienia poruszonego w zażaleniu dotyczy wyjaśnienia pojęcia „postanowienia kończącego postępowanie w sprawie”, a nadto rozważenia, czy postanowienie o odmowie doręczenia uzasadnionego orzeczenia w celu złożenia kasacji jest orzeczeniem, o którym mowa w art. 387 k.p.c. albo w innym przepisie kodeksu postępowania cywilnego.

Postanowieniami kończącymi postępowanie w sprawie są postanowienia zamykające drogę do wydania orzeczenia sądu danej instancji, rozstrzygające istotę sprawy we właściwej formie, a ponadto postanowienia, które kończą sprawę, jako pewną całość ,poddaną pod osąd, a więc dotyczące całości sprawy będąc jednocześnie ostatnimi orzeczeniami wydanymi w postępowaniu.

Nie budzi wątpliwości stwierdzenie, że postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, co do jego istoty, było orzeczenie sądu drugiej instancji z dnia 6 kwietnia 2004 r.

Wydanie orzeczenia przez sąd drugiej instancji co do istoty nie kończy postępowania, skoro się zważy prawo stron do żądania stwierdzenia prawomocności tego orzeczenia i to także przez sąd drugiej instancji, a nadto prawo strony do zaskarżenia orzeczenia. Ze swej natury prawa te łączą się z określoną sytuacją prawną zainteresowanej strony postępowania i są realizowane w drodze stosownych wniosków procesowych.

Warunkiem dopuszczalności kasacji jest skuteczne żądanie w ustawowym terminie doręczenia ogłoszonego orzeczenia sądu drugiej instancji (art. 387 § 3 i art. 394^4 k.p.c.).

W ramach postępowania wywołanego takim wnioskiem sąd bada jedynie czy wniosek został złożony w terminie. Złożony z uchybieniem terminu podlega odrzuceniu. Regulacja ta, wymagająca ścisłej wykładni, wyklucza na etapie rozstrzygania wniosku o doręczenie uzasadnionego orzeczenia, rozważanie kwestii dopuszczalności kasacji (takiej treści nie zawiera art. 387 k.p.c.).

O dopuszczalności kasacji rozstrzyga sąd drugiej instancji dopiero po złożeniu kasacji przez stronę, stosownie do art. 393^5 k.p.c.

W tym stanie prawnym należy stwierdzić, że stosownie do art. 387 k.p.c. obowiązkiem sądu drugiej instancji jest doręczenie każdego uzasadnienia orzeczenia, które wraz z uzasadnieniem zostało sporządzone w sprawie, o ile wniosek zostanie złożony w terminie. Terminowe złożenie wniosku o doręczenie uzasadnionego orzeczenia sądu drugiej instancji warunkuje skuteczność kasacji od tego orzeczenia, lecz nie jest czynnością w ramach postępowania kasacyjnego.

W konsekwencji postanowienie oddalające (odrzucające) wniosek o doręczenie uzasadnionego orzeczenia w sprawie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie (zamyka dostęp do kasacyjnego etapu postępowania), gdyż dla składającej ów wniosek strony jest ostatnim orzeczeniem, które zamyka dalszy bieg sprawy.

W świetle powyższego zaskarżone orzeczenie nie może się ostać.

Zarówno prawny charakter orzeczenia z dnia 6 maja 2004 r. jak i brak podstawy prawnej dla treści takiego rozstrzygnięcia na obecnym etapie postępowania, uzasadniają uchylenie zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 393^{18} § 3 w zw. z art. 386 § 1 k.p.c.

kc

er